

POHJOISEN POJAT –HANKKEEN LOPPURAPORTTI

Lapinniemen koulu, Tervola

Yleistä tietoa koulustamme:

Lapinniemen koulu antaa perusopetusta vuosiluokilla 1 - 9. Lisäksi annetaan esiopetusta sekä erityisopetusta yksilöllisen opetus suunnitelman mukaan opiskeleville esiluokasta yläkoulun loppuun. Koulussamme annetaan mahdollisimman hyvät perustiedot ja -taidot eri oppiaineissa jatko-opintoja ja tulevaisuutta varten.

Lapinniemen koulussa on kuluvana lukuvuonna yhteensä 234 oppilasta. Koulumme esikoululaiset ja erityisoppilaat opiskelevat Lapinniemen päiväkodin rakennuksessa. Vuosiluokat 1-9 opiskelevat saman pihapiirin kolmessa rakennuksessa jotka on peruskorjattu ajanmukaisiksi 1996-1999.

Koulussamme on yhteensä 32 luokan-, aineen- ja erityisopettajaa. Osa aineenopettajista on yhteisiä Tervolan lukion kanssa. Lisäksi opetushenkilöstöön kuuluu kuusi koulunkäyntiavustajaa. Ruokahuolto hoidetaan keskitetysti kunnan keskuskeittiöstä.

Vuosiluokille 7- 9 siirryttäessä kouluumme tulevat Tervolan kunnan muiden alakoulujen oppilaat. Yläluokilla noudatetaan 5-jaksojärjestelmää, mikä tarkoittaa sitä, että oppilaan lukujärjestys muuttuu n. joka 7. viikko. Eri oppiaineiden tuntimäärät eri jaksoissa voivat vaihdella. Oppitunnit voivat olla yksittäisiä tunteja tai kaksoistunteja. Opetuksellisten ja muiden käytännön syiden vuoksi monien oppiaineiden tunnit on kuitenkin hajautetusti läpi vuoden.

Kaikilla yläkoulun luokilla on käytössä jaksotiedote, joka annetaan oppilaalle jokaisen jakson jälkeen. Tiedotteessa on yhteenveto jakson aikana tapahtuneesta opiskelusta mm. poissaolot, koenumerot ym. Varsinainen todistus annetaan kaikille luokille jouluna ja keväällä.

Koulussamme noudatetaan opetushallituksen määrittelemiä v. 2004 laadittuja opetussuunnitelman perusteita sekä Tervolan kuntakohtaista opetussuunnitelmaa. Koulukohtainen opetussuunnitelma päivitetään joiltakin osin vuosittain. Varsinaisia opetussuunnitelmallisia painotuksia ei ole. Tarkoituksena on antaa oppilaille hyvää perusopetusta. Kahdeksannen ja yhdeksännen luokan aikana oppilaat pääsevät opiskelemaan yhteensä 13 viikkotunnin ajan itse haluamaansa ainetta tarjotuista valinnaisaineista. Koulumme oppilaskuntatoiminta on vilkasta ja harrastustoimintana on mm. bänditoimintaa.

Koulussamme toimii johtokunta, jonka jäsenet valitaan neljäksi vuodeksi valtuustokausittain. Johtokunnan jäsenyys on näköalapaikka, joka antaa mahdollisuuden vaikuttaa koulun toimintaan.

Pohjoisen pojat – hankkeeseen osallistumisen taustaa:

Lapinniemen koulun kehittämisajatuksot ovat lähteneet oppilaiden syrjäytymisen estämiseksi tarvittavasta työstä sekä ajatuksista parantaa opiskelumotivaatiota, kouluviihtyvyyttä ja oppimiskulttuuria. Näiden avulla uskomme myös oppimistulosten parantuvan. Lapinniemen yläluokille tulevat lapset ympäri laajaa kuntaa. Olemme tietoisia varsinkin poikien syrjäytymisriskistä, jota pitkät välimatkat helposti lisäävät. Pohjoisen pojat-hanke vastasi tavoitteiltaan etsimiämme keinoja, eritoten poikien kouluviihtyvyyden- ja koulumotivaation nostattajana. Koulumme on yhtenäiskoulu, esioppilaista yhdeksänteen luokkaan, mikä toi ja tuo omalta osaltaan mahdollisuuksia ja haasteita kehittämistyölle.

Kehittämistoiminnan tavoitteita:

Perustavoitteena Lapinniemen koululla oli luoda jokaiselle oppilaalle mahdollisuus edetä opinnoissaan tasonsa mukaisesti omassa lähikoulussaan. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi koulullamme on normaalin hyvän opetuksen lisäksi käytössä seuraavanlaisia tukitoimia.

Parkkiluokka eli pienopetusluokka

Parkkiluokka eli pienopetusluokka toimii yläkoulussa (7-9lk.) Luokassa on oma opettaja. Parkkiluokan tavoitteena on yksilöllinen ja oppilaan tarpeet huomioiva opetus. Oppilas opiskelee parkkiluokassa tietyillä tunneilla. Luokan lehtori ohjaa oppilaan parkkiluokkaopetukseen tarpeen mukaan suunnitellusti. Pienluokka ei ole rangaistuspaikka, vaan tavoitteena on tukea oppilasta hänen oppimisessaan. Parkkiluokka sai alkunsa jo ennen Pohjoisen pojat-hanketta, ja sen toimintaa on haluttu jatkaa, koska se selkeästi lisää koulumotivaatiota ja parantaa oppimistuloksia. Pohjoisen pojat-hankkeen tavoitteet ja siitä saamamme tieto/taito on omalta osaltaan lisännyt käsitystämme pienluokkaopetuksen tärkeydestä.

Opetuksen eriyttäminen

Koulullamme on (sekä alakoulussa että yläkoulussa) käytössä siirrettävä tietokoneyksikkö, jossa on koko luokallisen verran tietokoneita. Tietokonepohjaiset oppimisohjelmot ja netin käyttö mahdollisuus mahdollistavat erilaiset opetusmenetelmät ja lisäävät selkeästi koulumotivaatiota. Opetusta voi eriyttää oppilaan tarpeen mukaan ja myös lahjakkaiden oppilaiden koulumotivaatio saadaan pysymään korkealla.

Koulullamme on pätevä opettajakunta, joista jokainen omalla tavallaan miettii ja toteuttaa opetuksessaan erilaisia opetusmenetelmiä. Hankkeeseen osallistuneet opettajat ovat tuoneet opettajien tietoon saamaansa tietotaitoa, mutta varsinaista yhteistä kokeilua ei liiemmin vielä ole tehty. Poikkeuksena alakoulun ja naapurikoulun yhteinen projekti, josta kerrotaan myöhemmin.

Lapinniemen kouluun kuuluu myös erityisluokka ja perusopetusluokkiin on integroitu erityistä tukea tarvitsevia oppilaita. Näiden oppilaiden tueksi ja avuksi meillä on käytössä riittävästi koulunkäyntiavustajia ja erilaisia apuvälineitä.

Kouluviihtyvyyden parantaminen

Oppimisympäristön parantaminen:

Yksi hankkeen tavoitteista Lapinniemen koulussa on ollut oppimisympäristön viihtyvyyden parantaminen. Erityisesti yläkoulun sisätilat ja koulun piha olivat /ja ovat sen tarpeessa. Koulun sisätilojen viihtyvyyden suhteen iloinen asia se, että koulun oppilaskunta ja nuorisovaltuusto tekivät itse esityksen koulutilojen viihtyvyyden parantamiseksi ja pääsivät itse ideoimaan ja vaikuttamaan sen toteutukseen. Nyt koululle on hankittu uusia verhoja, tuoleja, oleskelupaikkoja ja oleskeluryhmiä. Lisäksi sisätiloja on maalattu. Tulevaisuudessa on tarkoitus uusia vetoisia ikkunoita. Kunnasta saimme toteutukseen pienen määrärahan.

Seuraavaksi on tavoitteena uudistaa ja kehittää koulun piha-alueita ja koulun lähialuetta. Tavoitteena olisi viihtyisiä pihapiirejä ja lähialueita, mitä voisi käyttää koulun oppituntien lisäksi aktiiviseen välitunti- ja liikuntatoimintaan ja leikkimiseen.

Oman kotiseudun huomioiminen opetuksessa /pedagogisia toimintamalleja

Yläkoulu tekee useita vierailuja lähialueille. 8-luokkalaisten pääsevät joka vuosi metsäpäivälle. Se toteutetaan yhteistyössä eri järjestöjen ja metsäyhtiöiden kanssa. Monena vuotena 8-luokkalaisten ovat myös käyneet keuhkokuivattamassa peltoa kauraa, jonka he keräävät seuraavana syksynä. Sadosta tehdään lyhteitä, joita oppilaat myyvät luokkaretkirahaston kartuttamiseksi. Yläkoulun oppilaat osallistuvat ahkerasti myös taito-kisoihin, joissa Lapinniemen oppilaat saavuttavat joka vuosi erittäin hyviä sijoituksia.

Yläkoulun valinnaisainetarjonta on kunnan kokoon nähden melko kattava. Sitä pyritään vuosittain lisäämään/ uudistamaan resurssien ja oppilaiden mielenkiinnon mukaan. Kattavuutta valinnaisainetarjontaan lisää tiivis yhteistyö Kivalojen seutuopiston kanssa.

Alakoulu tekee retkiä lähialueen maataloihin ja muihin opetukseen liittyviin paikkoihin (mm. kirjasto). Nykyinen 3-luokka on saanut 1-luokalla oman kummilehmänsä, jonka kasvua se on saanut tasaisin välein käydä katsomassa. Nyt tämä lehmä on jo ”äiti-lehmä”.

Tässä projektissa yhteistyötä on tehty MTK:n henkilöiden ja aktiivisten karjatilallisten kanssa.

Lapinnimen alakoulussa on käytössä (5.-6.lk.) koulukohtainen taito- ja taideaine 1h/vko. Taito- ja taideaineiden oppimäärät ovat normaalisti todella pienet ja uskomme tämän lisätunnin lisäävän monen koulumotivaatiota.

Näillä pienillä, mutta tärkeillä teoilla voimme vahvistaa oman kotiseudun tunnistamista ja oppilaat oppivat tunnistamaan oman lähialueen vahvuudet. Toiminta on lisännyt myös yhteistyötä kylän, eri elinkeinojen ja koulun välillä. Näillä toimilla opetus on muutettu toiminnalliseksi ja oppijälhtöiseksi

Kodin ja koulun välinen yhteistyö

Koulun ja kodin välinen yhteistyö on Lapinniemen koulussa vilkasta. Sekä alakoulu, että yläkoulu pitää säännöllisesti vanhempainiltoja, joihin kutsutaan usein mukaan myös ulkopuolisia asiantuntijoita. Iltojen aiheet pyritään valitsemaan ajankohtaisten asioiden ja tarpeiden mukaan. Myös yläkoulun opettajista kaikki luokanvalvojat pitää ns. henkilökohtaiset keskustelut 1-2 kertaa vuodessa.

Tiedottaminen tapahtuu vielä perinteisin tavoin, mutta pitkän aikavälin tavoitteenamme on siirtyä sähköiseen tiedottamiseen.

Mitä projektista jäi käteen ja miten tavoitteet saavutettiin

Pohjoisen pojat – hankkeen anti on Lapinniemen koulun osalta ollut ehkä hieman erilainen kuin muiden koulujen osalta. Olemme hankkeen ainoa iso yhtenäiskoulu, mikä on hankaloittanut yhteisiä hankkeita. Projektissa tuottamamme materiaali on pienempää kuin monella muulla projektin osallistujakoululla. Tavoitteemme ovat olleet alusta asti

kauaskantoisia ja olemme päässeet monessa tavoitteessa hyvään alkuun ja saaneet vahvistusta jo käytössä olevien toimintojen jatkamiseen (pitkäjänteinen kehittämistyö). Projektissa on ollut mukana 2-3 ihmistä, tilanteesta riippuen. Opettajan siirtyminen toiselle koululle toi meille mahdollisuuden eri koulujen väliseen yhteistyöhön, mikä oli todella antoisaa. Suurimman hyödyn Pohjoisen pojat - hankkeesta saivat ehdottomasti siihen osallistuvat opettajat. Heidän välityksellään tietotaito on levinnyt koko Lapinnimen koulun laajaan opettajakuntaan ja myös naapurikouluun. Hankkeen aikana tehtyjen tutkimusten tuloksia on esitelty koko opettajakunnalle koulutus- ja suunnittelupäivillä. Tämä on osaltaan lisännyt opettajien tietämystä pohjoisen poikien ongelmista myös Tervolan kunnan alueella. Projektista saadun tiedon jakaminen muille opettajille on ainakin herättänyt ajatuksia erityisesti poikien syrjäytymisriskistä. Jo pelkkä asian tiedostaminen voi muuttaa opettajien käsityksiä ja toimintatapoja ja auttaa oppilaita, sekä poikia että tyttöjä. Siemen on nyt pantu itämään!

Yhteistyöprojekti naapurikoulun kanssa

Pohjoisen pojat -hankkeen innoittamana Lapinniemen koulun ja Mattisen koulun opettajat (2kpl) yhdistivät tietonsa ja taitonsa ja päättivät toteuttaa yhteisen projektin, joka nimettiin ”Enkkuprojektiksi”. Molemmat opettajat opettivat 3-luokan englantia, joka on uusi alkava kieli oppilaille. Mattisen koulun oppilaissa oli mukana myös yhdysluokan 4-luokkalaiset, joista saimme mukavaa lisävoimaa. Halusimme säilyttää oppilaiden innostuksen uutta kieltä kohti ja kokeilla toimia yhteistoiminnallisen oppimisen ohjeita mukaillen.

Projektin tavoitteet:

kokea ja kokeilla erilaisia oppimismenetelmiä ja erilaisia oppimisympäristöjä.
oppiaineiden integrointi toisiinsa (englanti, musiikki, kuvaamataito, äidinkieli, ympäristötieto)
kasvattaa sosiaalisia taitoja
kartuttaa mediataitoja
suoda jokaiselle oppilaalle mahdollisuus oppia ja osallistua omien taitojensa mukaan (myös lahjakkaiden huomioiminen)
yleisen koulumotivaation kasvattaminen

Suunnittelu ja toteutus

Projekti-idea lähti liikkeelle syksyisen Popo-seminaarin jälkeen (vko 40) 2009. Meillä molemmilla oli poikavoittoinen luokka ja halusimme saada koulunkäyntiin lisäpotkua ja motivaatiota. Saimme luvan projektin toteuttamiseen molemmilta kouluilta. Aluksi mietimme projektin tavoitteet ja rungon yhdessä. Ideaksi muodostui ”Matkustan ympäri maailmaa”. Siinä lapset kulkevat maasta ja maanosasta toiseen ja esittävät aina eri maan kohdalla pienen näytelmän englanniksi. Maanosista toiseen siirtymisissä käytimme englanninkielisiä lauluja.

Seuraava vaihe oli asian esittely oppilaille. He innostuivat asiasta heti. Oppiaineiden integrointi muutti normaalia lukujärjestystä, joten informoimme oppilaita ja koteja muutoksista.

Halusimme tutustuttaa oppilaat heti toisiinsa ja Lapinniemen luokka teki meille heti seuraavalla viikolla esittelyvideon itsestään, tietenkin englanniksi. Me vastasimme heille omalla tutustumisvideolla. Lisäksi päätimme järjestää yhteisen yökoulun.

Seuraavaksi esittelimme projektisuunnitelman ja tavoitteet tarkemmin vanhemmille vanhempainillassa ja kirjeitse. Samalla kysyimme ja saimme luvan oppilaiden kuvaamiseen projektin aikana.

Yhteinen yökoulu toteutui viikolla 44. Sitä ennen olimme pitäneet jo monia yhteisiä suunnittelupalavereja toisen opettajan kanssa. Hän oli myös pitänyt Pohjoisen pojat-hankkeen mahdollistaman suunnitteluvapaan kootakseen projektia kokoon.

Halusimme pitää yhteisen yökoulun, jotta kahden koulun oppilaat tutustuisivat toisiinsa kunnolla tässä projektissa ja tunnistaisivat toisensa myöhemmin yläkoulussa. Heistähän tulee yläkoulussa luokkakavereita.

Yökoulun aluksi Mattisen koulu matkusti yökouluun Lapinniemielle (10km) taksilla ja aloitimme illan leikkien ja tutustuen toisiimme sekä suomen-, että englanninkielellä.

Seuraavaksi illan ohjelmassa oli Lapinnimen oppilaiden leipomishetki ja Halloween- aiheinen pöydän kattaus ja Mattisen koulun oppilaiden tutustuminen bänditilaan. Bänditila on todella luksusta Mattisen oppilaille, sillä koulullamme oli silloin vain perus rytmisoittimet. Lapinnimen oppilaat leipoivat pizzoja innoissaan ja tarjolla oli myös mm. ”veriboolia ja katkenneita käsiä rottien ja karpästen kera”. Leipomisporukalla oli apuna myös oppilaiden vanhempia(5 kpl). Seuraavaksi ruokailimme yhdessä. Ruokailuun osa oppilaista halusi pukeutua Halloween- teeman mukaan ja annoimme heille siihen mahdollisuuden. Ruokailun yhteydessä oppilaat saivat herkutella myös omilla kotoaan tuomilla herkuilla.

Ruokailun jälkeen siirryimme ulos leikkimään lamppupiiloa. Oli todella mukava seurata, miten lapset yhdessä ryntäsivät piiloihin ja hakijat etsivät. -Ollaan koko ilta ulkona pliiis! kuului lasten suusta.

Bändiryhmän esitysvideon katsomisen, vapaan ohjelman ja iltatoimien jälkeen tuli hiljaisuus. Osa nukahti heti, mutta muutamilla oli vähän vaikeuksia nukahtaa. Istuessani kylmähköllä lattialla ja silittäessäni kahta poikaa yhtä aikaa uneen, ajattelin, että –Tässä ne ovat ne pohjoisen pojat!

Aamulla oppilaat olivat reippaina korjaamassa patjoja pois ja aamutoimissa. Aamupalan jälkeen oppilaat lähtivät koteihinsa n. 9.30
Yökoulusta jäi hyvä fiilis ja projekti sai mielestämme hyvän lähtölaukauksen.

Yökoulun jälkeen alkoivat esitysten ja laulujen harjoittelut kouluilla.

Oppilaat pääsivät vaikuttamaan eri maissa tapahtuviin kohtauksiin, sillä keräsimme heiltä ideoita ajatuskarttojen ja sadutuksen avulla

Projektissa integroimme eri oppiaineita yhteen. Oppilaat mm. valmistivat kuvaamataidossa rekvisiittaa, opettelivat soittamaan nokkahuilulla tarvittavan kappaleen ja soittamaan rumpuja ja tutustuivat eri maihin ja maanosiin internetin ja oppikirjojen avulla. . 4-luokkalaiset kirjoittivat oman kohtauksensa käsikirjoituksen täysin itsenäisesti ja saivat sen käännökseen apua opettajalta. Musiikissa raikuivat englanninkieliset laulut ja lorut. Englannintunneilla käsitelimme projektiin sopivaa sanastoa ja aihepiirejä.

Sitten iski sikainfluenssa-aalto ja joulukiireet. Yökoulusta kertovat aineet saatiin kirjoitettua, mutta muuten Enkkuprojekti pantiin jäihin, muiden kuin laulujen osalta.

Tammikuussa pidimme toisen opettajan kanssa heti palaverin ja sovimme uudet aikataulut. Aikataulun tiivistymisen vuoksi, päätimme jakaa eri maanosat eri kouluille ja harjoittelimme niitä omilla kouluilla (ei yhteisiä väliharjoituksia yhdessä kuten alun perin oli ajatus)

Välillä pidimme toisen opettajan kanssa ”koontipalavereita” ja ti 2.2. Lapinniemen koulu tuli meidän Mattisen koululle vierailulle ja kuvausmatkalle. Päivä kesti 5 tuntia ja oli rankka, mutta antoisa.

Meidän koulu vastasi ruokailusta ja Lapinniemi välipalasta. Koko meidän koulun henkilökunta oli mukana ja tarjosi apuaan kun sitä tarvittiin. Teamwork!

Esityksestä tehtiin dvd, joka katsottiin ensin koululla yhdessä ja sitten vielä vanhempainillassa vanhempien kanssa. Samana iltana se jaettiin oppilaiden koteihin. Olen lähettänyt kopion myös yliopistolle. Dvd:n kannesta ja editoinnista vastasivat kotijoukot. (It`s hard to be luokanopettajan`s husband ;))

Kokemuksia ja arviointia

Kokonaisuutena voi sanoa, että projekti oli antoisa itselle ja uskon sen motivoineen myös oppilaita. Saavutimme asettamamme tavoitteet hienosti. Yhden harjoituspäivän jälkeen oppilaani (poika) sanoi ”Tämä oli paras päivä!” Oppilaat saivat varmaan myös elämyksiä ja kokemuksia, jotka toivon heidän muistavan myöhemminkin.

Sosiaalisuuskin kasvoi kun piti toimia ryhmissä, odottaa vuoroaan, ottaa toiset huomioon jne. Projekti muistettiin pitkään ja englannin tunneilla kuului usein – Mie tiän tämän, se oli projektissa.

Opettajan kannalta oli mukava huomata opettajan roolin muuttuminen enemmän ohjaajan suuntaan. Toiset opettajat seurasivat projektin kulkua mielenkiinnolla ja uskon heidän saaneen rohkaisevan kuvan toiminnasta.

Tällainen projekti on täysin mahdollista toteuttaa monenlaisella ja kokoisella koululla. Resursseja ei tarvita paljon, sitäkin enemmän tahtoa ja yhteistyötä. Se soveltui hyvin myös koulun arkeen, koska luokanopettaja voi helposti vaihtaa oppituntien paikkaa ja pystyy integroimaan eri oppiaineita.

Toiminta oli todella oppijalähtöistä ja toiminnallista, mikä innosti erityisesti poikia, mutta eivät tytötkään yhtään valitelleet. Projektin toteutuksessa pystyimme huomioimaan erilaiset oppijat ja heidän vahvuutensa.

Kokeilemamme projekti saattaa saada jatkoa ensi keväänä tai seuraavana syksynä. Oppilaat ovat jo kyselleet asiasta. Nyt kun tiedot ja taidot ovat englannissa karttuneet, voisimme toteuttaa jo vaativammankin projektin.

Projektista ei kerätty jälkikäteen mitään kirjallista palautetta. Ainoa palaute mitä saimme, oli suullinen palaute oppilailta ja vanhemmilta.

Projektista tehty materiaali: dvd

Mattisen koulun äidinkieli-projekti

Sain Pohjoisen pojat-hankkeen avulla osallistua Uusia näkökulmia äidinkielen opettamiseen-koulutukseen Lapin yo:lla. Koulutuksessa sain monenlaista tietoa äidinkielen opettamisesta eri tavoin. Halukkuuteni koulutukseen johtui siitä, että oppilaat harvoin pitävät äidinkielestä, varsinkaan pojat. Koulutuksessa opettelimme mm. kirjavinkkausta ja lukumaistiaisista ja kirja-analyysien tekoa. Koulutuksessa teimme myös paljon erilaisten ilmaisuharjoitusten.

Projektin tavoitteet:

- lukuinnostuksen herääminen/ kehittyminen
- yhteistoiminnallisuus
- kirjallisen tuotoksen aikaansaanti
- kirjojen analysointi
- itsensä ja ajatustensa ilmaisu ja siihen rohkaistuminen

Koululla projektini alkoi lukumaistiaisista. Oppilaat saivat kukin tutustua neljään kirjaan 3 min ja sen jälkeen he täyttivät kirjasta arviointilomakkeen. Lukumaistiaisen jälkeen oppilaat saivat arvioidensa mukaan mieleisensä kirjat luettavikseen. Kun kirjat oli luettu, lapset taittelivat paperista analysointikaavakkeen ja kuvittivat sen. Analysointi kirjasta tehtiin apukysymysten avulla ensin itseksensä ja sitten ryhmänä.

Lukumaistiaiset innostivat oppilaita lukemaan ja toimivat samalla kirjavinkkauksena eli kirjavihjeiden antajana. Monelle oppilaalle jäi tutustumisvaiheessa joku toinenkin kirja kiinnostamaan ja he lukivat sen heti kun se vapautui. Aion jatkaa lukupiiriä seuraavinakin vuosina.

Erilaisia ilmaisuharjoituksia olen käyttänyt säännöllisesti eri luokkien kanssa.

Kokeiluni oli sekä projekti, että pitkäjänteinen kehittämistyö, jolle asetetut tavoitteet sain saavutettua. Luokka-aste oli 3-4 lk., mutta opetusmenetelmä sopii hyvin alkuopetuksesta yläkouluun. Kaikki riippuu valittavista kirjoista. Oppilaat lukivat kirjat innoissaan ja tekivät niiden perusteella hyvät kirjalliset analyysit kuvien kera.